Ч. 261. Чернівцї, середа дня 27. листопада (9. грудня) 1896. Рочник XII.

ПЕРЕДПЛАТА

на „Буковину“ виносить
на цїлий рік 10 зр. — кр.
на чверть року 2 „ 50 „
місячно . . . . 1 „ — „
для заграницї 20 рублїв або 40 франків.
Поодинокі числа по 6 кр. в бюрі ґазет Л. Горовіца в Чернівцях, ул. головна ч. 17.

БУКОВИНА

ВИХОДИТЬ

щодня кромі недїль і руских сьвят о год. 5. по пол.
Редакция і Адмінїстрация „Буковини“ находить ся в Чернівцях (ул. Петровича ч. 2.)
Оголошеня приймає ся за оплатою 6 кр. від стрічки; а в „Надісланім“ по 10 кр. від стрічки.

Справи нашої держави.

Австрийска рада державна радила в послїднім часї над дуже важними справами, як підвисшенє платнї державних урядників, професорів середних шкіл і унїверситетів, над заложенєм фідеікомісу Чарториских, розпочала наради над законом біржевим, законом о знесеню ґазетного стемпля і буджетову розправу. Коли розходило ся о підвисшенє платнї державних урядників, правительство заявило, що не може з огляду на державні фінанси сповнити жаданє буджетової комісиї, аби то підвисшенє наступило вже з днем 1-го липня 1897 р. Хоч і як симпатичне було внесенє більшости буджетової комісиї, хоч як посли були пересьвідчені о потребі такого підвисшеня платнї, то таки не дасть ся заперечити, що супроти фінансових трудностий мусїли всї уступити, мусять і урядники ждати ще один або півтора року, поки їх справедливі бажаня сповнять ся. Цїкаво було при тїй розправі, що лїберальна лївиця дуже побивала ся за речинцем 1-го липня 1897 р., а толкують се тим, що лїберали хочуть тим способом знову здобути собі симпатиї державних урядників своїми внесенями „хто дасть більше,“ як назвав їх внесеня мінїстер фінансів. Ну, не вдала ся їм штука, пізнав сьвіт їх заміри і все остало ся при старім: лїбералам не здобули їх довжезні промови нї трохи симпатиї. Більше фаховою була нарада над підвисшенєм платнї унїверситетских професорів. З промов всїх послів видко було старанє, додати австрийским унїверситетам як найбільшого значіня, блеску, поставити їх на висотї їх задачі, так щоби они видержали конкуренцию головно з нїмецкими унїверситетами. Для Славян замітна ще промова пос. Зіса (лїберала), котрий виказував, що на правничих видїлах змагає ся славяньский елемент; а позаяк Славяни заразом знають і нїмецку мову, то з часом адмінїстративна власть перейде цїлковито в руки Славян, а сего страхає ся пос. Зіс. Нам та річ зовсїм не виглядає так страшно, бо Нїмцїв все ще є в адмінїстративних урядах (от хоч би і в нас на Буковинї) аж надто богато, а зрештою коли-б в сїм напрямі перемогли Славяни, то чей же є закони, котрих они мають придержувати ся. Чого-ж отже було пос. Зісови страхати Австрию якоюсь славяньскою марою?

При нарадї над заложенєм фідеікомісу Чарториских більшість бесїдників промавляла взагалї против закладаня фідеікомісів, бо таким способом усуває ся фідеікомісарні ґрунта від можности парцеляциї і продажи. Аж коли мінїстер Ріттнер з чисто правничого становища виказав користи сего фідеікомісу, іменно задля музею в Кракові, більшість палати прихилила ся до правительственного проєкту. Рускі посли голосували за тим проєктом вже тому, бо в тім музею переховує ся богато руских рукописий.

Нарада над біржевим законом ще не скінчила ся, однак певно є, що більшість палати прийме той закон. Після него будуть біржеві інтереси більше оподатковані, отже цїлком зрозуміло, що лїберали страшно боронили біржу, немов би дїйсно біржеві спекулянти не могли оплачувати більших податків.

Буджетова розправа потреває довший час, так що міжтим наступлять різдвяні фериї, а по них покінчать ся ті наради. З руских послів записаний до голосу пос. Барвіньский, а з буковиньских др. Стефанович. Пос. Барвіньский уже промавляв, між иньшим і за підвисшенєм конґруи для руско-католицких сьвящеників.

Як доносять з Відня, буде рада державна радити до 19-го с. м., а опісля в перших днях сїчня, по чім зійдуть ся краєві сойми, аби полагодити біжучі справи, що мабуть буде тревати до половини лютого. В мартї мають відбути ся вибори до ради державної, а в квітни мабуть прийде під нараду австро-угорска угода.

Ся вельми важна справа поступила один крок наперед. Угорске мінїстерство виповіло нашому правительству митовий і

---

2)

Дещо про курене тютюну.

Після власного досьвіду

написав

Т. з над Прута.

(Дальше).

Курячої компанїї почетні члени.

Під попереднім заголовком представив я два головні типи курцїв. Тепер виводжу на сцену третий.

Сьвященик, отець Пантелїмон, уже досить старий. Він примірний душпастир. Трудолюбивий, лагідний, привітний, але де треба, то і строгий і неумолимий. Тільки лихо знає, як его причіпилась одна не сьвященича привичка: він курить, хоть, говорять, стара школа у сьвящеників була того погляду, що сам біс винайшов тютюн. І не треба би єму на наш погляд курити, бо він властиво не курить, а просто малпує. Таке „іскушеніє“... О. Пантелїмон тягне дим лиш у рот, не впускаючи его в легке, і скоренько випускає на двір. От так собі бавить ся мов дитина. Він чоловік сьвітлий, знає, що дим легким шкодить, і зовсїм би не курив, та не хоче лишитись назад товариства. Курить тільки на позір, та часом з привички говорить: „Такоє іскушеніє! Прости Господи...“

Сей образчик курцїв цїлком невинний, хиба, що гріш на пустяки тратять. О нїм споминаю лиш для заверщеня роздїлу.

Що повинно ся курити?

Кождий знає, що так як курець курцеви, так і одна сорта тютюну другій не рівна. Є міцні сорти і легкі, є дорогі і є дешеві, більше і меньше ароматичні. То що-ж курити? Дотично цїни тютюну рішає звичайно кишеня курця. І ту сорту, котру уживає приміром богатий дїдич, не може собі позволити бідний урядник. Звичайно бувають дорожші сорти і смачнїйші і меньше шкодливі здоровлю. Але меньше заможні мусять дорогі сорти при своїм виборі цїлком з виду опустити і ограничитись на скілька сорт, що цїною релятивно мало різнять ся. І тут знов ставить ся питане: що повинно ся курити?

Рішати повинен смак. Я пробую пр. 5 сорт, і смак мій межи ними ріжницї не находить нїякої. Всї здають ся менї однаково міцними, рівно ароматичними (тоньший знавець може й находить ріжницю, я-ж не нахожу). Розуміє ся, я повинен у сїм случаю вибрати сорту найдешевшу і её завсїгди тримати ся (поки она, що часто буває, не змінить якість).

Однак на практицї не завсїгди так поступає ся. Многі вибирають сорту дорожшу тільки через те, щоб собі і другим заімпонуватиноблесою. Се глупота. (Але ся глупота стрічає ся на жаль не лиш на теренї вибору тютюну).

Так як дешевші сорти ceteris paribus заслугують першеньство перед дорожшими, так, ба навіть ще більше легкі перед міцними. І дуже нерозсудно поступає тот, хто своему смакови причиняє яке насильство. Бо смак наш є загально справоздавцем орґанїзму взглядно того, що єму прислугу чинить, а що шкодить, але і за легкий тютюн не можна всякому радити, бо призвичаєного до міцнїйшого він тільки дражнить і не заспокоює, що ясно здає ся відчути при сильно вогкім тютюнї. — Противно, за сухий тютюн буває невиносимо міцний.

Для того повинно ся тютюн, призначений до щоденного ужитку, одержувати при звісній степени вогкости.

Як повинно ся курити?

Відповідь загальна на се ось яка: курити повинно ся так, як їсти, спати, робити, се-б то правильно. Так радять нам майже усї людскі авторитети. Так раджу і я. Але з сим золотим правилом я не завсїгди годжу ся. Знаєте так: „нема правила без винятку“ — і „beatus ille qui... potest*).“ — Читатель ласкаво звинить, що тут я собі таки сам позволю висунутись на арену.

Скілько я начитав ся та наслухав ся про ту „золоту“ правильність — і скілько то раз я собі постановляв, жити правильно, після припису найлїпшої, людским розумом придуманої норми!... І які жертви в розслїджуваню причин неправильности і відмовленю собі приємностий я її приніс! А наконець таки махнув рукою. Оно,

*) Щаслив той, котрий... може

торговельний союз з днем 1-го січня 1897 р. Деякі часописи добачають в тім погіршенє шанс для заключеня угоди, однак Fremdenblatt справедливо замітив, що се була лише чиста формальність, потрібна і неминуча серед теперішних обставин. Коли обі квотові депутациї не могли прийти до порозуміня, то се вимовленє мусїло наступити. В такім самім дусї пише також Pester Lloyd, додаючи, що помимо всяких трудностий мусить таки прийти до порозуміня. На се вказує хоч би вже ся поголоска, що замісць невмолимого Фалька має стати референтом в угорскій депутациї квотовій меньше завзятий посол.

Угорский сойм зібрав ся на нараду. Престольна промова піднесла справу австро-угорскої угоди на першім місци, але не спімнула нї одним словом про заграничні відносини. Се зчудовало декого, але на відповідну інтерпеляцию відповів президент мінїстрів Банфі, що перед шістьма тижнями при закінченю соймових нарад в престольній промові була згадка про заграничні відносини, а позаяк від того часу нїчого не змінило ся, то не було жадної потреби повтаряти ті слова. Вступні роботи вже почали ся і затверджено зверх 400 виборів, против котрих не було жадного протесту. Горяча дебата буде мабуть, коли прийде до одобреня решти виборів, бо опозиция дуже рухлива в збираню материялу і взиває населенє, щоби оно подавало до відомости всякі промахи політичних властий. Ну, угорске правительство не може похвалити ся дуже вільними виборами, коли аж войско спроваджувано для порядку...

З широкого сьвіта.

Хоч нїмецка рада державна веде тепер наради над буджетом, хоч отже є досить материялу для праси, то все таки тепер нїмецка праса повна лише статями про процес, який веде ся в Берлинї против бар. Лїцова і Лекерта в справі тоасту росийского царя у Вроцлаво. Тодї, як звістно, появив ся текст, після котрого цар мав впевняти о своїх намірах, які мав его батько; але опісля спростовано текст остілько, що замісць слова „мій батько" вставлено „ваш дїдо." Праса заняла ся тим, хто именно подав фальшивий текст царскої промови і з того вийшов згаданий процес. Та не фальшований текст царскої промови зробив ся предметом цїкавости для цїлої Нїмеччини, а всї ті брудні справи, які виходять при сїй нагодї на верх, а котрі таке ярке сьвітло кидають на безпосереднє окруженє нїмецкого цїсаря. Задля малого обему нашої ґазети не можемо подати ширшого опису того процесу, але зізнаня шефа полїтичної полїциї Тавша, котрого увязнено, виказали, що полїцийні аґенти викликали конфлїкт між мінїстром війни Бронсортом і мінїстром внутрішних справ Келером, а опісля старали ся також викликати непорозуміня між мінїстерством заграничних справ а урядом двірского маршалка. Але тут зручність мінїстра Маршаля зробила конець тим поганим інтриґам. Який вже там буде конець того голосного процесу, то одно певно, що нїмецка праса має рацию, коли про ті круги мінїстерскі каже, що es ist faul im Staate Dänemark...

Італїя гостить у себе молодого сербского короля Александра. Вже сам факт, що сербский король замешкав у королївскій палатї, що в Римі тепер відбувають ся пири в честь достойного гостя, що Александер вимінює з королем Гумбертом візити і т. п., все те вказує, що Сербія звертає в своїй полїтицї сильно до тридержавного союза. Про се говоримо ще на иньшім місци, а тут лиш кількома словами спімнемо про заключений між Італїєю а Абесинїєю мир. В сїй справі запитувано італїяньске правительство в італїяньскім парляментї кілька разів і справу обговорено всесторонно. Серед теперішних обставин справдї не оставало Італїї нїчого лїпшого, як заключити мир, бо навіть коли-б удало ся було присилувати Абесинїю до узнаня італїяньского протекторату, то Італїя мусїла би той свій протекторат піддержувати постійно великою армією в Абесинїї, вічними походами против неминучих ворохобників, а се зменьшило би було вартість протекторату до зера. Ба, навіть тепер ще иньші африканьскї мешканцї на півострові Сомалї нападають на італїяньску кольонію, значить, Італїя просто мусїла би цїлу свою силу звернути на кольонії; а в такім случаю втратила би Італїя свій вплив в Европі. Тут вибір був зовсїм нетяжкий; шкода лише, що наступив так пізно.

Попередного разу ми писали, що Іспанїї веде ся на Кубі і на Филипинах все лїпше. Коли вірити в донесеня з іспаньских реформ, то дїйсно не минає нї один день, щоб ґенерал Вейлер чи там який иньший полковник не побив більшого або меньшого відділу повстанців. Однак иньші жерела подають трохи відмінні вісти. Вкоротцї представляла-б ся річ ось так: Ґенерал Вейлер знав, що сили повстанців на Кубі поділені; Ґомез стоїть на всходї острова, Мацео на заходї. Отже стараньем Вейлера є, не допустити до сполученя ворожих війск. Він післав малий відділ против Ґомеза, а сам пустив ся в погоню за Мацеом. Але нараз звернув Ґомез против головного міста Гаванни і Вейлер мусїв оставити Мацео, а поспішити до Гаванни. Тепер очікує він приливу 20.000 вояків з Іспанії і гадає тодї нараз знищити повстанців. Та не знати лише, чи він не перецїнив своеї сили.

В Румунії уступило нагло лїберальне мінїстерство Стурдзи, а наступило нове, також лїберальне мінїстерство Аврелїяна. Для широкого сьвіта, що не обзнакомлений з подіями малої Румунії, видала ся та нагла зміна неясною, але тепер праса мало-помалу виясню́є справу. В маю с. р. обжалувало румуньске правительство перед синодом митрополита Ґенадія Петреску о ріжні провини і его засуджено на страту митрополичої власти і замкненє в монастир. Однак притім не додержано всїх формальностий, а тим дало ся опозициї нагоду до войованя против правительства. А що в Румунії грають інтриґи і особисті амбіциї ще надто велику ролю, то мінїстер судівництва Натеску уступив, а за ним цїле мінїстерство Стурдзи. Нове мінїстерство Аврелїяна мусить сю справу полагодити скоро, бо нарід зворушений сильно аґітаторами, але з того зовсїм не вийдуть зміни в заграничній полїтицї Румунії.

На Балканї зміняє ся видимо ситуация в нашу користь. О Румунії вже давно знають, що она відвернула ся від Росиї і відносить ся дуже прихильно до тридержавного союза. Тепер же поступки Грециї вказують на такий самий зворот. В Грециї цїла праса доказує, що именно лише приязнь Австро-Угорщини може помочи Грециї, хоч се зовсїм не перешкаджає жити в мирі з Росиєю. Послїдна подорож грецкого короля і его побут у Відни усталили ті приязні відносини і тодї мабуть обговорено докладно на конференциях заміри Грециї і мирні заміри тридержавного союза. З того вийшла навіть поголоска, що Грециня явно вже приступила до тридержавного союза, однак в парляментї спростувало грецке правительство сю вість і заявило, що Грециня хоче з Австро-Угорщиною жити в приязних відносинах, бо пересьвідчила ся, що ся приязнь відповідає інтересам Грециї. Ну, прецїнь виразнїйше вже не може полїтик говорити.

Такий самий зворот бачать тепер в Сербії. Там ще недавно сердили ся без причини

знаете, і не дуже цриманчиво бути всюди і у всїм якимсь автоматом — але, ей-Богу, і добре і здорово, хотяй таким чином житє тратить всю поезию. І я твердо вірю в досконалість правильности і проповідую еї — і навіть часто еї тримаю ся. Але не всюди, але не завсїгди.

Що-ж?... „Дух убо бодръ, плоть же немощна." Так, бувало, постановив я собі спати правильно. Лягати в 9-ій вечером, а вставати в 5-ій годинї рано. Ну і ляжу. Так щож!... клята плоть не слухаесь. Голова іде з злим приміром наперед: мозок виявляє що-йно чудесну енерґію мисли, і знати о спаню не хоче (за то рано спав бись до полудня). Менї сказали зарадитись доктора. Пустяки! Всї лїкарі, як би змовились, твердять менї стереотипно: „ви прототип неврастенїка. Купайте ся в зимній водї, трудїть ся тїлесно, не уживайте дражнячих страв і напитків, не куріть, і будете здорові." Я слухав сего припису кілька недїль — і все-таки правильно спати не міг. Іноді і спить ся зо дві-три ночі (але то і вперед так бувало), а там знов анї сюди Боже. Еге! подумав я: „Naturam expellas furca, tamen usque recurret*)." От що ви, добродії, забули менї сказати.

І я постановив собі, до „золотої" правильности відносити ся, приміром як до науки матиматики в житю, се-би то два рази два почитати і уважати, але не завсїгди на стіл пускати. Бо і чимож буде менї житє, як не тягарем, коли я кожду приемність стану підкроювати під форму „золотої," або найбільше милї хвилї то значно мрачити то зовсїм випихати із змісту свого житя? Ось то завчаснє спанє. Коли моє ество находить ся на кульмінацийній точцї сил своїх, коли я найздібнїйший приймати все гарне, красне, добре — тодї лїзь під ковдру!

Але я і забалакав ся занадто! Даруйте!— Однак може ви, дорогий читателю, гадаете, що я мислю зникнути уже за кулїсами? Куда там! Я що—лиш на добре розбалакав ся. А звинив ся я перед вами тільки за то, що-м за довго опустив із очий предмет сего мого писаня, се-б то куреня тютюну. Але знаете що? Я вам розповім дотично сего предмету де-що із своеї історії. (Я і так неспосібний писати довго сухо-дидактично.) Згаджаєтесь?

— Прекрасно! Я знаю, ви ласкаві, але признайтесь, вам не подобає ся, що я такий нескромний, та висунув ся зі своєю власною історнею. Таже я міг би був продовжати, приміром, історию абітуриента, що мешкав у Грубоносого, хоть би прикриваючи нею свою власну. Ну, то щира правда. Лиш не треба забувати, що цїль змісту сеї моеї писанини є все таки поучаюча, і я думаю, що послужу річи тим більше, коли розповім історию чоловіка, найлїпше менї знаного, супротив котрого помилка при розсуджованю фактів мусить бути рідша, ніж при других людях, котрих гадки і цїлий сьвіт духовий менї о много дальші, одним словом історию своеї власної малости.

Та не потребую довго розводити ся. А знаете чому? Моя история з початку щось дуже подібна до історії Грубоносового абітуриента. І я бояв ся від куреня дістати рака, або що наймеьше сухоти, і я був у доктора Зоундзо і менї він радив покинути тютюн — і я покинув. Так що-ж? Від тогди я вже покидав може з двайцять разів, і все-таки, коби здоров, курю. А минуло тому вже 12 лїт, як Зоундзо поставив свою драконїчну заборону. Але з того часу і сей славний лїкар набрав иньшого троха переконаня: перед кількома роками позволив він менї курити із-рідка. І я его ради слухаю дуже радо, бо-м вислїдив через довголїтню практику, що чим рідше ся курить — тим лїпше оно смакує і меньше шкодить.

Штука — курити зрідка.

Згадати — сказати, се ще не зробити. Зачати курити нараз рідше як звичайно — се не так дуже легко, як може кому здає ся Коли хто приміром задумає перед обідом, після обіду сиґарко виелїмінувати — то ся сама гадка вже готова ему збавити цїлий обід. Ту найлїпше, нїколи вперед не рішати, о котрій порі треба би куренє випустити, чи пр. по каві, чи по обідї, чи коли там; аж перед самим куренем постановляе ся не курити, а щоби занадто не відчувати неприемности, бере ся за якесь приемне занятє (я звичайно іду на прогульку). Так забуває ся про куренє дуже скоро.

Врештї як хто має курити і коли — о тім взагалї тяжко щось постановити, то повинен рі-

---

*) Виженеш природу дверима, а она вікнами верне.

на Австрию, ба, торговельний трактат був захитаний, але вкінци таки побідила здорова гадка за помочию впливу самого короля Александра. В слїд за тим наступила подорож короля до Відня і Риму, а ся обставина безперечно причинить ся до скріпленя сеї приязни. В Сербії виказують під сю хвилю лїберали і радикали користи, які має Сербія з приязни Австриї. Взагалї зачинають відносини в Сербії помалу усталювати ся, а тим самим є надія, що не так скоро удасть ся росийским інтриґам звернути Сербію з еї теперішного напрямку.

Навіть Болгария, та — як еї вже звали — росийска аґентура щось відвертає ся від Росиї і хоч прихильник Австриї міністер війни Петров уступив, то таки говорять, що відносини між Болгариєю а еї „спасителькою“ Росиєю псують ся, що в Болгариї протеґують тепер прихильників Стамбулова — а се значило-б зворот неабиякий. Та покищо про се годї близше писати, треба почекати на докладнїйші вісти.

З Туреччиною як була біда, так і є. Розрухи трохи притихли, турецке правительство нїби бере ся за переведене заповіджених реформ, але нитки рвуть ся, нема енерґічних людий, котрі би зробили лад. Міжтим праса розправляє над тим, чи би не дати европейским кораблям вільний переїзд через Босфор. Росийска праса очивидно обстає за таким правом лише для Росиї, але до того не прийде, бо чейже европейскі держави будуть знати удержати свій авторітет. Однак сказати-б прмвду, нам здає ся, що з тої тишини готов вийти великий шум, підчас котрого Туреччина піддасть ся против своєї волї операциї, котра може для неї бути убійчою...

НОВИНКИ.

Чернівцї, дня 8-го грудня 1896.

Впр. митрополита Чуперковича запрошено з наказу президента міністрів ґр. Баденїого, щоби заняв своє місце в палатї панів.

При громадских виборах з черновецких передмість Калїчанки, Клокічки і Горечи вибрано вчера проф. Бумбака і надуч. Кантиміра 115 взглядно 138 голосами на 182 голосуючих. Контркандидат Воронка остав з 72 голосами в меньшости.

Проба наверненя на Буковинї. Львівский вірменьско-католицкий архиепископ Іссакович вислав до всїх греко-православних Вірменів на Буковинї нїмецкий лист з просьбою, щоб они повернули до лона католицкого костела і признали потребу унїї.

Новозаснована філїя „Просьвіти“ в Бібрцї уряджує з нагоди своїх перших загальних зборів дня 10-го с. м. концерт в сали ради повітової при співучасти „Львівского Бояна.“

Руский народний театр переїхав зі Снятина до Калуша, де в середу розпічне ряд представлень, котрі будуть відбувати ся кождого вівтірка, четверга, суботи і недїлї.

Про еміґрацию Галичан до Босни пише „Gazeta handlowo-geograficzna.“ Щось кількадесять мазурских родин прибуло до місточка Брод і жде від довшого часу на надїлене ґрунтами. Босаньске правительство побачило ся в клопотї, бо не має нї такої скількости відповідних ґрунтів, нї потрібних на кольонїзацию фондів. Повторила ся в мінїятурі история масової еміґрациї до Бразилїї. Серед еміґрантів появили ся слабости і голод. Тільки немногі, що посїдали більші фонди, дістали землю межи містами Банялюкою і Ґрадиского, побіч нїмецкої кольонїї Віндгорст. Другі мусїли опустити Босну. Часть їх вибрала ся до Бразилїї, а часть закупивши собі візки і конї, вертає через Угорщину домів. Так скінчила ся сумна еміґрация до Босни, яку викликали мабуть лиш звичайні чутки, що мовляв, в Боснї даром дають землю. А чутки такі могли прийти до Галичини навіть з самої Босни, де від кількох лїт істнують вже малі галицкі кольонїї — руска в банялюцкім окрузї і мазурска в околици Цесинця.

Сплетнї в „Дѣлѣ“ і „Галичанинѣ.“ Зі Львова пишуть нам: Обі названі ґазети славні з того, що люблять „істребляти“ всяких Барвіньщуків, причім не перебирають в средствах. Минувшого місяця дня 17-го відбувалось віче в Сокали. Львівска „Народна Рада“ вислала туди одного „великого“ свого полїтика, а ще більшого аматора зелених столиків з рефератом про полїтичне положене Русинів. Реферат той, повний фраз, плачу, нарікань, плюгавленя посла Вахнянина подобав ся „плаксивій“ публицї вічевій, а один з вічевиків кликнув: „Вахнянин боїть ся нас, не прийшов між нас, хоть есть нинї на весїлю в Ульвівку.“ Сей оклик подало „Дѣло“ певно з вдячности для свого довголїтного співробітника посла Вахнянина без всяких застережень, хоть знало дуже добре з ґазет польских і нїмецких, що посол Вахнянин записаний до голосу в справі обезпечень від огню і що як раз в тім часї мав промовляти, а тим самим не міг явитись нї на вічу в Сокали, нї на весїлю в Ульвівку. За сплетнею в „Дѣлѣ“ пішов спільник консолїдацийний п. Романчука „Галичанинъ“ і в кілька день пізнїйше подав новинку п. з. „Неудалая овація“, в котрій доносить, що на весїлю в Ульвівку зібрало ся 15—20 паробків з патиками, що хотїли устроїти послови Вахнянинови „овацію.“ Однак пос. Вахн. занюхав сю „овацію“ і утїк з дороги до дому. Паробки не хотїли вірити господареви дому, що посол Вахнянин на весїлє не прибув і розійшлись домів, переконавши ся про се наочно. — Тілько „Галичанинъ!“ Розумієсь, що цїла история від початку до кінця видумана, що може посьвідчити хотьби господар дому на весїлю в Ульвівку, о. Ковшевич. Все оно характеристичне, яким оружієм воюють наші „опозицийні“ орґани. Подібна совістність в доношеню „фактів“ можлива хиба у нас в тій „Halb-Asien“ — Галичинї.

Краєві сойми мають після найновійших вістий з Відня зійти ся дня 28-го грудня для ухваленя буджетової провізориї. Рада державна зійде ся по різдвяних фериях дня 4-го січня на наради, а по ухваленю буджету буде розвязана. Докладнїйших вістий про буковиньский сойм ще нема.

Ґазетний стемпель. Сей податок для придушеня правдивої прасової свободи, котрий ще лише в Австриї певно не на еї честь істнує, становив предмет богатьох інтерпеляций, резолюций і пильних внесень в радї державній. З яким успіхом, доказує перша сторона нашої ґазети. Минувшого четверга піднїс сю справу знов пос. Рус. Сим разом пішла справа лїпше. Пос. Рус внїс таке пильне внесене: 1.) Постанову прасового закона з 17-го грудня 1862 § 23 зміняє ся остілько, що викликуване, роздаване і продаж друків є вільне; 2.) Стемплевий податок, який доси оплачувало ся від ґазет, оповіщень і календарів, зносить ся; 3.) сей закон важний від 1-го лютого 1897 р. Хоч мінїстер судівництва тому дуже спротивляв ся, відослано внесене щодо знесеня ґазетного стемпля до буджетової комісиї, а що-до свободи кольпортажі до прасової комісиї з тим, що обі комісиї мають палатї до 14 днів здати справу про се внесене. Є надія, що внесене пос. Руса буде приняте, а тодї стане всїм редакциям троха лекше.

Справа нападу опришків на кн. Віндішґреца, о котрій доносили ми після наспівших телеґрам представляє ся тепер трохи инакше, як спершу. Розбійничого нападу не довершено в лїсї, нї в тунели, нї на проходї, лише в гостинници, в котрій князь замешкав. Она стоїть на горі Монте д'Оро, високій на 1.200 метрів, на дорозї з Аяччія до Бастиї. В недїлю дня 26-го падолиста появило ся перед гостинницею трех людий уоружених в рушницї, ножі і револьвери. Питали о кн. Віндішґреца і хотїли конче з ним бачити ся. Ім сказали, що князь ще спить, але дивні гостї не дали ся відправити. Противно, один з них відпхнув послугача і вбіг до комнати князя. Тут зажадав від наполоханого гроший. Князь прикликав д-ра Мадого, котрий проводив его в тій подорожи і просив его, щоби виймив мошонку з грішми і дав напастникови яку кводу. Скоро лише опришок побачив мошонку, вирвав еї докторови з рук і утїк. В мошонцї було 4.000 франків. Австро-угорский консуль в Аяччіо зараз виїхав до Віццавони, щоби разом з корсиканьскими властями глядати за опришками.

Виграв заклад. В чеськім містї Находї заложив ся один купець, що в гостинници буде танцювати з медведем, котрого привів якийсь циган на ланцуху, а по танци поцїлує ся з вуйком". Спершу ішло сяк-так, медвідь танцював, доки купець хотїв, коли-ж при кінци поцїлував „улюбленого“ медведя, упав з страшним криком на землю. Прикликаний лїкар лише з трудом встиг привести нещастного до притомности. Медвідь відгриз ему цїлий ніс.

Епільоґ катастрофи на Ходиньскім поли в Москві. Мінїстер царского двору видав такий указ: „Сповняючи найвисше розпорядженє з дня 15-го падолиста с. р., виражаю нагану без записаня еї до стану служби, урядникови до спецevents-циальних припоручень при мінїстерстві царского двору, дійсному совітникови державному Берови, що заряджав окремим видїлом порученого мінїстерства, за недбалість, викриту слїдством в справі нещасної пригоди на Ходиньскім поли дня 18-го мая.“

шати стан его здоровля. Тому то я нїяк не хочу виставляти ту якусь норму для всїх. Бо то би замісць помочи тільки хиба зашкодило, тому що людска природа за сильний гнет звичайно в нїякім напрямі не зносить.

Я поступаю так. Десь-колись покидаю курити зовсїм, однак з виразною на другім місци гадкою, що то не на щораз (бо так оно меньше пригноблює). І витримаю якийсь час. Потім „позволяю“ собі 1—2 сиґари денно. І благотворний успіх буває тут разячий. Коли би я замісць звичайних своїх 7—8 денних сиґарів схотїв раптом курити лишень 1—2 — то се годї би стерпіти. Противно, після кількатижневого посту орґанїзм за таке поступоване дуже вдячний. Оно правда, піст коштує троха перемаганя себе. Але піст в домівстві гіґієни річ не до випущеня. І сто раз лїпше зживатись з ним з власної волї, чим против волї. — Та о сїм буде пізнїйше ще кілька слів.

Штука — курити мало.

Здає ся комусь, що він курить за много, і коли не хоче ся, або за прикро курити ему рідше, то нехай спробує курити меньше. Замісць цїлого сиґара най пробує курити лишень пів, або три чверти. Се важне особливо для тих, що відчувають неприємність при кінци куреня, коли решта горіючого тютюну буває за надто міцна. (Против сеї неприємности, котра, тому що решта курячого ся тютюну переповнена нїкотином, та иньшими шкідними продуктами розкладаючого ся листя, і здоровлю дуже шкідлива, можна тим, що люблять курити із файки, порадити, аби справили собі так звану файку для здоровля (Gesundheitspfeife) виложену в серединї асбестом.

На сю методу абстиненцийну я роблю уважними найбільше тих, що призвичаїлись курити в ночи в лїжку, привичка дуже не гарна, а тяжка до поконаня.

Коли повинно ся курити?

Так як о звісних порах дня сїдаємо до їди, так повинні ми звичайно курити о звісній годинї. Се най буде нам правилом. Курити-ж зверх сего порядку, — то треба уважати вже винятком, котрий не повинен за густо повтаряти ся. Так вдоволимо і золотій правильности і ще дечому.

Я приміром курю звичайно чотири рази денно, зявсїгди сейчас після принятя їди. Иноді вставляю інтермеццо. Але то у мене вже винятки. Сильнїйші курцї можуть вставляти приміром правильно два інтермецца. Таким чином получить ся і для куреня звісний порядок, котрий завсїгди і всюда повинен бути.

(Конець буде).

Огріваний чобіт. Якийсь дотепний Віденьчук, Воннеберґер змайстрував зимовий чобіт, що в обцасї має кітлик з водою а під ним малу піч. З кітлика виходить мала ринва, що розносить теплу воду під підошвою. При тім апаратику є також клапа безпеченьства, що випускає пару і друга клапа, що випускає воду, коли чобіт скине ся з ноги.

Рух поїздів зелїзничих

важний з днем 1-го мая 1896 після середно-европейского годинника.

Приходять	Поїзди: поспішні			особові			мішані	
до Чернівців								
З Відня, Кракова, Львова, Станїславова, Коломиї і Снятина	11^{28}	.	.	$\underline{6^{57}}$	$\underline{10^{28}}$	$\underline{5^{50}}$		
З Букарешту, Яс, Сучави, Глїбоки	3^{29}	.	.	9^{12}	$\underline{10^{00}}$	$\underline{5^{23}}$		
З Новоселицї, Садаґури .	.	.	.	.	.	.	11^{13}	$\underline{9^{50}}$

Відходять	Поїзди: поспішні			особові			мішані	
з Чернівців								
До Снятина, Коломиї, Станїславова, Львова, Кракова і Відня	3^{47}	.	.	9^{41}	$\underline{10^{29}}$	$\underline{5^{38}}$		
До Глїбоки, Сучави, Яс, Букарешту	12^{03}	.	.	$\underline{7^{17}}$	$\underline{10^{48}}$	6^{16}		
До Садаґури, Новоселицї .	.	.	.	.	.	.	4^{30}	6^{21}

Підчеркнені числа означують пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано. — Середно-европейский час ріжнить ся від львівского о 36 мінут, а від черновецкого о 44 мінут; коли на зелїзници є 12 год., то на львівскім годиннику є 12 год. 36 мін., а на черновецкім 12 год. 44 мінут.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає **Осип Маковей.**

З друкарнї „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Осипа Бучканича.